

TRANSPARENȚA RESPONSABILIZEAZĂ

Prin desfășurarea Zilelor Transparenței, organizate de Centrul Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova „Contact” în comun cu administrația publică locală din 10 localități ale țării, se reiterează necesitatea de a pune la dispoziția cetățenilor informația de interes public. În același timp, evenimentul este un îndemn pentru cetățeni de a se implica în viața comunității și a participa activ la soluționarea problemelor.

Grație unui proiect obținut de Asociația băștinașilor din Leova în cadrul concursului organizat de Centrul „Contact”, la sfârșitul lunii mai la Leova s-au desfășurat Zilele Transparenței. A fost un argument că, dacă se dorește, poate fi stabilit un dialog eficient și productiv între societatea civilă și APL, fiind organizate activități comune. Pentru a asigura o mai mare vizibilitate evenimentului, voluntarii au distribuit pliante despre drepturile cetățenilor la informare și au realizat sondaje de opinii privind activitatea primăriei Leova. Aceste activități au permis reprezentanților APL să vină la întâlnirea cu cetățeni mai informați în ceea ce privește problemele reclamate și soluțiile propuse de locuitorii orașului Leova, să afle care le sunt preocupările și doleanțele față de administrația urbei. Primarul orașului Leova, Vitalie GARGAUN, susține că cetățenii, mai mult sau mai puțin, se interesează de activitatea primăriei, îi monitorizează acțiunile și solicită informații despre gestionarea bugetului, organizarea și desfășurarea procesului de achiziții publice.

„În ultima perioadă, se observă că locuitorii orașului sunt interesați de activitatea primăriei și îi monitorizează activitatea, având în vedere că problemele existente sunt discutate în cunoștință de cauză. Pentru a asigura o mai mare transparență, în ultimii ani, toate dispozițiile primarului și deciziile Consiliului orașenesc, planul strategic și unele informații publice sunt plasate pe pagina oficială – www.primarialeova.md. De asemenea, am creat pagini pe rețelele sociale, unde publicăm informații și fotografii de la evenimentele pe care le organizăm. Este o modalitate de informare a tot ce înseamnă viața cotidiană a orașului, dar și de promovare a activităților destinate locuitorilor”, specifică primarul.

Bugetul public - în vizorul comunității

Pentru a asigura o mai mare transparență a activității primăriei, Asociația băștinașilor din Leova a participat la concursul de proiecte „Sporirea transparenței administrației publice locale în Republica Moldova prin implementarea politicilor participative” organizat de Centrul „Contact”, cu suportul financiar al Fondu-

lui pentru Democrație al Națiunilor Unite. Argumentele aduse în favoarea proiectului „Buget local elaborat participativ conform necesităților societății” au fost convingătoare, acesta fiind selectat pentru implementare. Solicitat să se refere la unele repere motivaționale ale proiectului, Dumitru ȚUGULEA, membru al echipei de implementare, face trimitere la datele unui studiul analitic realizat de Centrul „Contact”.

„Orașul Leova a fost inclus printre cele 10 comunități implicate în realizarea proiectului privind monitorizarea transparenței administrației publice locale desfășurat de Centrul „Contact” în iulie 2018. Constatarea a fost că locuitorii orașului Leova nu sunt prea activi, nu participă la acțiunile ce vizează problemele comunității - consultarea și repartizarea bugetului localității, atragerea investițiilor, elaborarea proiectelor comunitare și crearea condițiilor pentru business, elaborarea planului strategic al comunității, obținerea de granturi pentru dezvoltarea localității etc. Această stare de lucruri este o consecință a faptului că cetățenii nu-și cunosc suficient drepturile și, prin urmare, se simt incomod să participe la ședințele consiliului local. Pornind de la această realitate, ne-am propus să schimbăm starea de lucruri și să aplicăm la acest proiect, argumentând că scopul este de a crea un mecanism viabil și funcțional de implicare a

cetățenilor la nivel de comunitate în procesul de elaborarea și gestionare a bugetului local. Obiectivul general vizează consolidarea capacităților participative ale populației la adoptarea deciziilor privind bugetul local”, menționează Dumitru Țugulea.

Întrebat care ar fi consecințele dacă societatea nu s-ar implica în discuții privind aprobarea și, ulterior, monitorizarea gestionării bugetului local, Dumitru Țugulea este de părere că ar exista riscul aprobării unui buget ce nu ar asigura pe deplin necesitățile comunității. De asemenea, această situație ar contribui la scăderea nivelului de încredere a populației în propria putere decizională, dar și în transparența APL. Toate acestea duc la reducerea nivelului de cooperare eficientă dintre APL și cetățeni. Prin urmare, proiectul asigură condiții favorabile pentru ca cetățenii să fie la curent cu conceperea și implementarea diferitor programe și strategii de dezvoltare locală. În consecință, va crește gradul de încredere în deciziile și transparența APL, iar cetățenii vor fi încurajați să participe la soluționarea problemelor de interes public. Monitorizarea obiectivă din partea societății va spori gradul de responsabilitate și transparență al APL în vederea aprobării, repartizării și rectificării bugetului local.

Un alt proiect gestionat de Asociația băștinașilor din Leova se referă la sporirea transparenței activității APL din Leova, care include diverse activități cu implicarea societății civile.

Din discuția cu Boris PATRAȘCU, președintele Asociației constat că se încearcă stabilirea unei comunicări eficiente dintre societatea civilă și administrația publică locală pentru a soluționa problemele localității, iar acestea nu sunt puține. De altfel, agenda Zilelor Transparenței a inclus și dezbateri publice privind situația ecologică alarmantă a rezervației naturale „Lebăda Albă”, unde se află stația de pompare și filtrare a apei potabile pentru localitate. Deci, la soluționarea problemelor majore trebuie să se implice toți cetățenii, fapt care presupune că ei trebuie să fie informați. De altfel, grație Asociației băștinașilor din Leova, în anul 2018, primăria a câștigat un concurs al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare desfășurat în cadrul proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală”. Finanțatorii au oferit tehnică de înregistrare video și de atunci toate ședințele consiliului orașenesc Leova sunt difuzate în direct și plasate pe pagina de Facebook a primăriei. Este cea mai eficientă modalitate de informare a cetățenilor, deoarece orașul Leova nu dispune de televiziune locală, fapt care creează un impediment în difuzarea directă și operativă a informației referitoare la viața localității.

Activism civic mai pronunțat

La rândul său, primarul orașului, Vitalie Gargaun este de părere că cetățenii ar trebui să se implice mai activ în viața

comunității, să fie interesați nu doar de probleme personale, dar și de cele ale întregii comunități. Grație promovării drepturilor omului, dar și tehnologiilor informaționale, acum cetățenii sunt mai bine informați. Aceștia își cunosc drepturile, știu că pot cere orice informație de la primărie, dar, în același timp, nu uită nici de propriile responsabilități.

„Astăzi, cetățenii Republicii Moldova, grație progresului tehnologic, dar și legislației în vigoare, sunt mai bine informați și își cunosc drepturile. Acest lucru ne face pe noi, funcționarii publici, să fim mai onești, mai ordonați și mai responsabili. La orice solicitare a cetățenilor, ne străduim să asigurăm accesul la informații și să le oferim suportul necesar, în măsura posibilităților. Trebuie să specific că deși există interes din partea cetățenilor față de activitatea primăriei, prezența la ședințele Consiliului orașenesc este, totuși, redusă. Agenda ședințelor poate fi consultată în prealabil, iar cetățenii se implică doar atunci când există ajustări la taxele pentru salubritate sau majorarea prețului unui metru cub de apă. Trebuie să recunosc că mi-aș dori o cooperare mai strânsă dintre societatea civilă și APL. Motivele care împiedică să fim un tot întreg sunt multiple, cum ar fi lipsa specialiștilor calificați în domeniul relații cu publicul în cadrul APL, nivelul scăzut al încrederii cetățenilor în administrația locală, rezultat al guvernărilor anterioare, dar și migrația populației, care cauzează instabilitatea reședinței cetățenilor. Nu în ultimul rând, situația social-economică și politică din țară influențează direct starea de spirit și atitudinea civică modestă din partea cetățenilor”, este de părere Vitalie Gargaun.

Încrederea trebuie sporită

Întrebat ce acțiuni ar spori gradul de transparență în APL, primarul or. Leova a menționat necesitatea creării în fiecare primărie a unei platforme online, unică și centralizată, unde ar fi publicate proiectele ce urmează a fi discutate la Consiliu. Acest lucru ar permite ca, inițial, chestiunile să fie consultate public pentru a afla opinia cetățenilor și a colecta sugestii din partea acestora. De asemenea, este important ca și deciziile finale să fie făcute publice. Totodată, cetățenii trebuie să aibă acces la documentele care vizează politicile publice locale. Făcând o generalizare, primarul a venit cu îndemn: „Avem multe de făcut pentru a îmbunătăți situația privind transparența în orașul Leova. Important este să devenim mai toleranți și mai deschiși spre colaborare. Doar prin consolidarea eforturilor vom reuși să excludem impedimentele în relația societății civile cu APL.” ■

Anatol CACIUC

